

OPS muutokset 2025

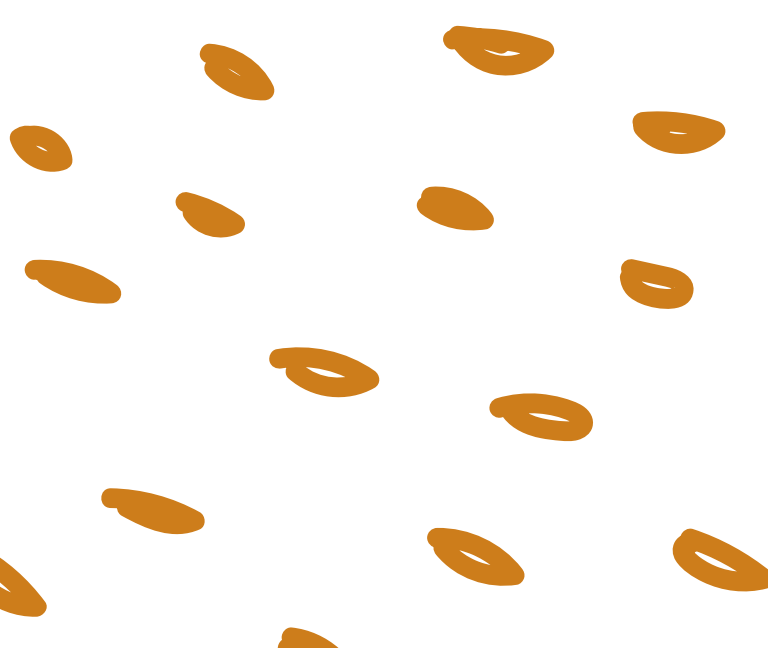

TAMMELA

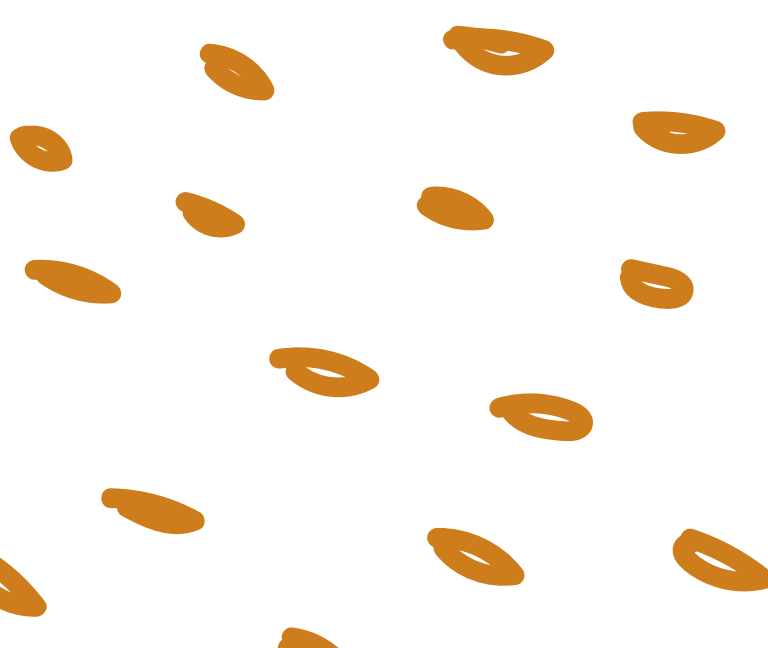
Forssan seudun perusopetuksen opetussuunnitelma 1.8.2025 alkaen

- ePerusteet: <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/>
- Valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet
 - seutukunnallinen OPS
 - koulujen lukuvuosisuunnitelmat

Opetussuunnitelman lisäksi

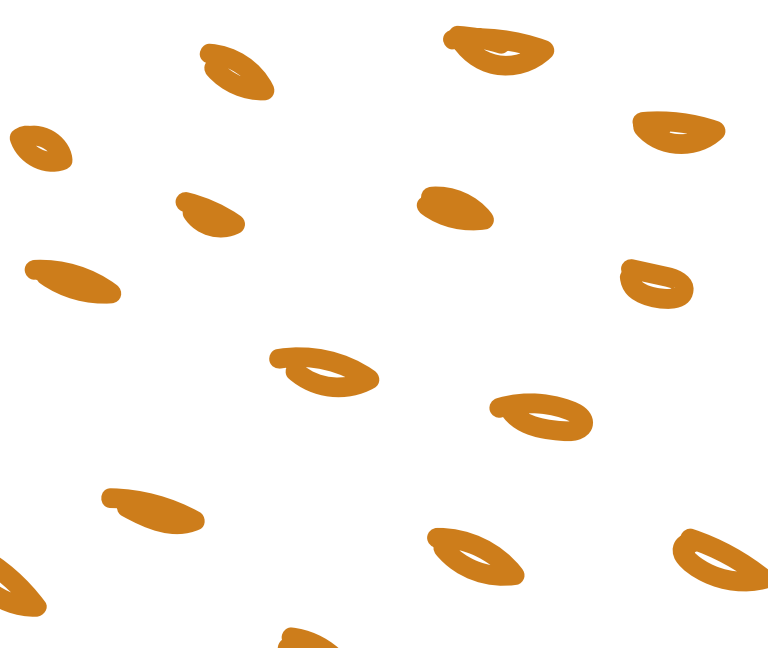
- **esiopetuksen opetussuunnitelma,**
 - hyväksytty siv.lautakunta 21.5.2025
- **perusopetukseen valmistavan opetuksen suunnitelma**
 - päivityksen tarve tarkasteltava
- **aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnitelma,**
 - hyväksytty siv.lautakunta 22.10.2025
- lastensuojelulain mukainen **lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma,**
 - [seutukunnallinen, 2021-2025](#)
 - hyvinvointialue laatinut [Kanta-Hämeen alueen suunnitelman 2025-2028](#)
- Yhdenvertaisuuslain mukainen **yhdenvertaisuussuunnitelma** ja tasa-arvolain mukainen **tasa-arvosuunnitelma**
 - Suunnitelmat koulujen lukuvuosisuunnitelmissa

Opetussuunnitelman lisäksi

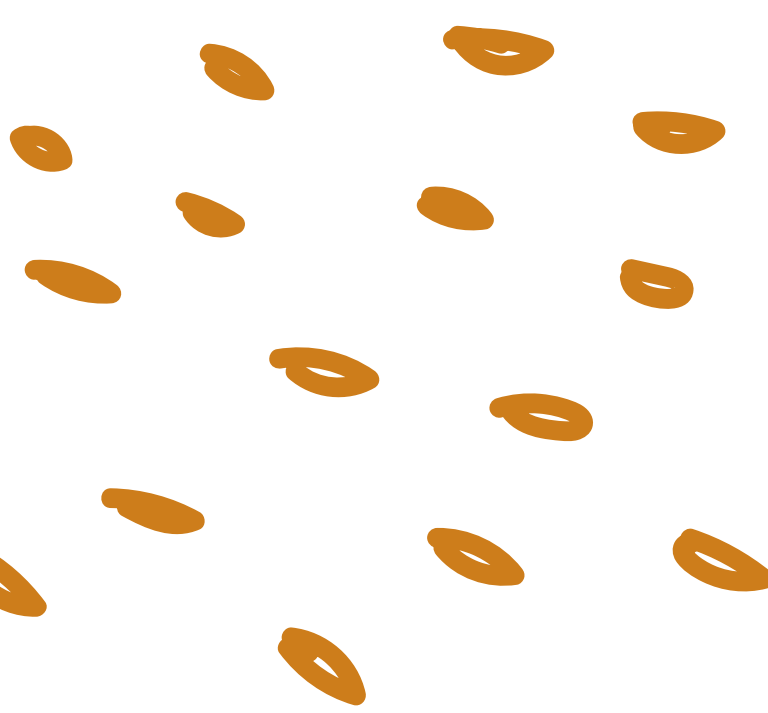
- **Arvioinnin käsikirja**
 - Sähköisenä osoitteessa <https://peda.net/id/1a22b29a1aa>
 - **Lautakunnassa marraskuussa 2025**
- Mahdollinen kestävän kehityksen tai kulttuurikasvatuksen suunnitelma sekä muut opetuksen järjestäjän tekemät, erityisesti koulutusta, lapsia, nuoria ja perheitä koskevat suunnitelmat ja päätökset.
- **Kulttuurikasvatussuunnitelma** vaatii päivitystä
- **Vihreä kirja**, opiskeluhuollon ja koulunkäynnin tuen käsikirja
- Forssa mukana Yhdessä tuen puolella -hankkeessa
 - <https://opentunti.fi/plans/show/17161/excel-laskuri-ryhmakohtaiseen-tukeen>
 - Tämän hankkeen tuotosten jälkeen päivitetään Vihreä kirja

TAMMELA

Opetussuunnitelman lisäksi

- **Tammelan kunnan hallintosäätö 11.11.2025 alkaen**
- Tuen päätöksissä siirtymäaika 31.8.2026 asti
 - Perusopetuslain 4, 9, 20 i, 26 a ja 33 § tulevat voimaan vasta 1.8.2026.
 - Tukea koskevassa päätöksessä päätetään 20 i § mukaisesta opetuksesta (Perusopetuksen järjestäminen oppilaalle oppimiskykyyn vaikuttavan vamman, sairauden tai toimintakyvyn rajoitteen perusteella) 1.8.2026 alkaen.
 - Tehostetun tuen oppimissuunnitelmat, päätökset erityisestä tuesta ja erityisen tuen HOJKS:it on päivitettävä lain 4 a -luvun mukaisiksi viimeistään 31.8.2026.
 - Uudistettu oppivelvollisuuslaki tulee voimaan 1.8.2026.
 - Päätös varhennetusta oppivelvollisuudesta tehdään 1.8.2026 alkaen.

OPS: Muutoksia seuraavissa luvuissa

Paikallisesti päättävät asiat

Luvut:

2,4	6,3
3,4	7,9
4,5	8,1
5,6	13,4

luku 6.5:
käyttäytymisen
sanallinen ja
numeerinen arviointi
päivitetty

luku 6.11.1:
Sanalliset arviot ja
numeroarvosanat
todistuksissa

luku 7 Oppimisen ja
koulunkäynnin tuki:

7,3	7,8
7,4	7,9
7,5	

TAMMELA

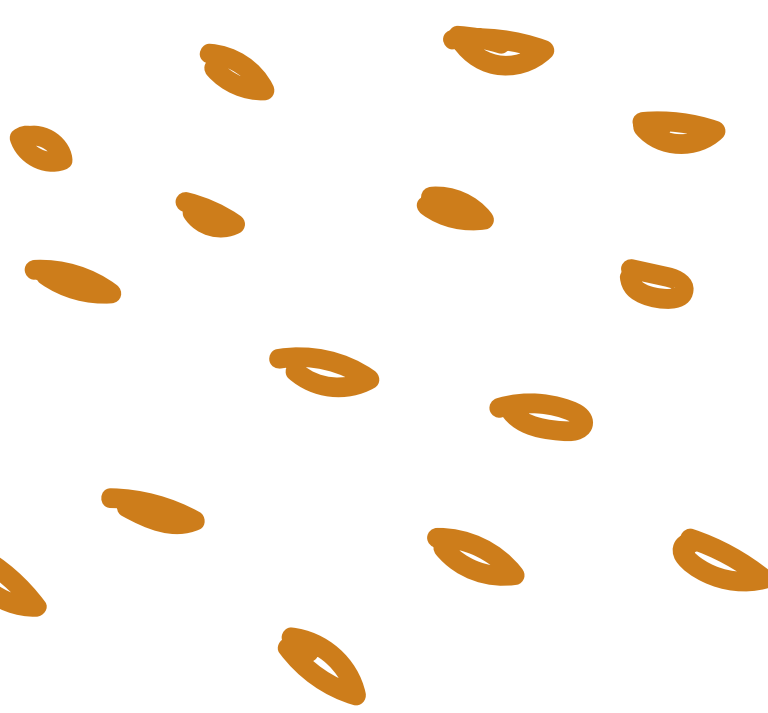
Käyttäytymisen arviointi päivittynyt

Käyttäytymisen sanallisen arvioinnin kriteerit Forssan seudulla

Tavoite	Arvioitava taito	Erinomaisesti	Hyvin	Tyydyttävästi	Välttävästi	Tavoitteita ei ole saavutettu
1.Oppilas suhtautuu myönteisesti koulutyöhön ja kouluyhteisön toimintaan.	Suhtaudut myönteisesti koulutyöhön.	Asennoidut myönteisesti kaikkiin oppiaineisiin. Teet annetut tehtävät positiivisella otteella. Yrität parhaasi ja ilmaiset myös innostusta. Olet luomassa positiivista ilmapiiriä.	Asennoidut yleensä positiivisesti. Teet annetut tehtävät.	Et osoita erityistä innostuneisuutta. Suhtaudut myönteisesti vain omiin kiinnostuksen kohteisiin.	Asenteesi vaihtelee kovasti. Kielteinen suhtautuminen on toistuvaa.	Suhtaudut pääsääntöisesti kielteisesti ja olet tyytymätön.
2.Oppilas osaa tehdä yhteistyötä sekä vertaisryhmän että koulun aikuisten kanssa.	Tulet toimeen muiden kanssa.	Osaat tehdä yhteistyötä kaikkien kanssa ja hyväksyt erilaisuuden. Et kiusaa. Autat ja kannustat muita oma-aloitteisesti.	Osaat tehdä yhteistyötä kaikkien kanssa ja hyväksyt erilaisuuden. Et kiusaa.	Pyrit yhteistyöhön kaikkien kanssa, mutta aina et siinä onnistu. Erilaisuuden hyväksymisessä on parannettavaa. Keskustelun jälkeen korjaat käytöstäsi.	Yhteistyö muiden kanssa on vaihtelevaa. Olet ajoittain kahnauksissa toisten kanssa. Saatat osallistua kiusaamiseen, mutta pyrit ojennettaessa korjaamaan käytöstäsi.	Aiheutat toistuvasti epäsopea. Olet aloitteellinen toisten kiusaamisessa ja saatat ratkaista ristiriitatilanteita väkivaltaa käyttäen.
3.Oppilas kunnioittaa toisten fyysistä ja psyykkistä koskemattomuutta.						
4.Oppilas noudattaa koulun järjestyssääntöjä ja muita yhteisesti sovittuja toimintatapoja ja sääntöjä.	Noudatat sovittuja sääntöjä ja annettuja ohjeita.	Noudatat sääntöjä ja ohjeita kaikissa tilanteissa ja toimit esimerkillisesti.	Noudatat sääntöjä ja ohjeita ja suhtaudut niihin myönteisesti.	Noudatat sääntöjä ja ohjeita joissakin tilanteissa. Lipsahduksiakin sattuu, mutta huomautus riittää.	Sinun on vaikea noudattaa sääntöjä ja ohjeita etenkin ilman aikuisen ohjausta.	Sinun on toistuvasti vaikea noudattaa sääntöjä ja ohjeita myös ohjatuissa tilanteissa. Rikot niitä myös tahallisesti.
5.Oppilas käyttäytyy asiallisesti kaikkia kouluyhteisön jäseniä kohtaan ja noudattaa yleisiä hyviä käytöstapoja.	Noudatat hyviä käytöstapoja.	Käyttäydyt kaikkia kohtaan kohteliaasti. Tervehdit ja käytät kohteliaisuussanoja (esim. huomenta, kiitos, ole hyvä ja anteeksi) oma-aloitteisesti. Hallitset kauniit ruokatavat.	Käyttäydyt asiallisesti, tervehdit ja käytät kohteliaisuussanoja. Hallitset hyvät ruokatavat.	Käyttäytymisesi muita kohtaan on vaihtelevaa ja ajoittain siinä on huomautettavaa. Käytöstapojen noudattaminen onnistuu yleensä. Hallitset joitakin hyviä ruokatapoja.	Käyttäytymisessäsi muita kohtaan on usein parannettavaa. Toisinaan et edes yritä noudattaa käytöstapoja. Ruokatavoissa tarvitset harjoitusta.	Olet muita kohtaan toistuvasti epäystävällinen ja epäasiallinen. Käytät sopimatonta kieltä. Ruokatavoissa tarvitset tukea.
6.Oppilas arvostaa omaa ja muiden työtä, tukee työrauhaa.	Annat työrauhan itselle ja toisille.	Keskityt oppimiseen. Edistät toiminnallasi myös yhteistä työrauhaa.	Pääsääntöisesti keskityt oppimiseen ja annat toisille työrauhan.	Keskityt oppimiseen ja annat muille työrauhan vaihtelevasti.	Sinun on usein vaikea antaa työrauha ja keskittyä oppimiseen. Levität levottomuutta.	Et keskity oppimiseen. Toistuvista kielloista huolimatta häiritset jatkuvasti työrauhaa.
7. Oppilas on luotettava ja rehellinen.	Tavoitteita ei arvioida lukuvuositodistuksessa vuosiluokilla 1-3. Oppilaan mahdolliseen vilpilliseen käytökseen (valehtelu, luntaaminen, nimen väärentäminen, varkaus) puututaan kodin ja koulun yhteistyöllä tai tarvittaessa oppilashuollollisin toimenpitein.					

Käyttäytymisen numeerisen arvioinnin kriteerit Forssan seudulla

Arvioitava taito	10 erinomainen	9 kiitettävä	8 hyvä	7 tydyttävä	6 kohtalainen	5 välttävä	4 hylätty
Hyvien tapojen noudattaminen	Käyttäydyt vastuuntuntoisesti, ystävällisesti sekä toisia ja ympäristöä kunnioittaen. Esimerkillinen käytös, kielenkäyttö kohteliasta.	Käyttäydyt ystävällisesti toiset ja ympäristön huomioiden. Kielenkäyttö kohteliasta.	Käyttäydyt ystävällisesti ja hyviä käytöstapoja noudattaen. Kielenkäyttö asiallista.	Käyttäytymisessä on toisinaan huomautettavaa. Hyvät käytöstavat unohtuvat joskus. Kielenkäyttö joskus asiatonta.	Käyttäydyt usein huonosti. Käytöstavoissa on usein huomautettavaa. Kielenkäyttö toistuvasti asiatonta.	Käyttäydyt huonosti, muiden viihtyvyyttä ja turvallisuutta heikentäen. Kielenkäyttö asiatonta.	Käyttäydyt epäasiallisesti ja vaarannat muiden turvallisuuden.
Sääntöjen ja ohjeiden noudattaminen	Noudatat aina sääntöjä ja ohjeita ja kannustat muitakin noudattamaan niitä. Sinulla ei ole rangaistuksia.	Noudatat sääntöjä ja ohjeita eikä sinulla ole rangaistuksia.	Noudatat yleensä sääntöjä ja ohjeita ja osaat korjata toimintaasi.	Noudatat vaihtelevasti sääntöjä ja ohjeita. Sinulla saattaa olla joitakin rangaistuksia.	Sinulla on vaikeuksia noudattaa sääntöjä ja ohjeita. Sinulla on paljon rangaistuksia.	Sinulla on suuria vaikeuksia noudattaa sääntöjä ja ohjeita. Sinulla on paljon rangaistuksia.	Et noudata sääntöjä ja ohjeita. Et välitä koulun ja opiskelutovereiden omaisuudesta.
Työrauha ja yhteistyö	Huomioit muut, olet omatoimisesti auttavainen ja toimit työrauhaa edistävästi. Kykenet yhteistyöhön kaikkien kanssa.	Huomioit muut, olet auttavainen ja annat työrauhan. Yhteistyösi muiden kanssa on sujuvaa.	Huomioit muut ja annat työrauhan. Yhteistyösi muiden kanssa on useimmiten sujuvaa.	Huomioit muut vaihtelevasti. Häiritset toisinaan työrauhaa. Yhteistyösi muiden kanssa on vaihtelevaa.	Muiden huomioiminen on vaikeaa. Häiritset työrauhaa toistuvasti. Pystyt yhteistyöhön muiden kanssa valikoidusti.	Häiritset jatkuvasti työrauhaa. Vaikeutat toiminnallasi yhteistyötä.	Häiritset jatkuvasti työrauhaa. Yhteistyö muiden kanssa ei onnistu.
Suhtautuminen koulutyöhön	Suhtaudut koulutyöhön myönteisesti ja tunnollisesti. Edistät luokan ja koulun yhteishenkeä ja osallistut aktiivisesti koulun yhteisiin toimiin.	Suhtaudut koulutyöhön myönteisesti. Edistät luokan yhteishenkeä.	Suhtaudut koulutyöhön myönteisesti.	Suhtaudut koulutyöhön vaihtelevasti. Et osoita erityistä innostuneisuutta koulutyötä kohtaan.	Suhtaudut koulutyöhön välinpitämättömästi. Toimintasi rikkoo luokan tai koulun yhteishenkeä.	Suhtaudut koulutyöhön kielteisesti. Toimintasi rikkoo toistuvasti luokan tai koulun yhteishenkeä.	Suhtaudut koulutyöhön vastustavasti. Et ole koulunkäynti-kykyinen.

Itsearviointi ja arviointikeskustelut

Vuosiluokille 1-2 sekä 3-9 on oma itsearviointilomakkeensa wilman arviointikeskustelut välilehdellä. Opettaja avaa lomakkeen.

1-2 -luokat

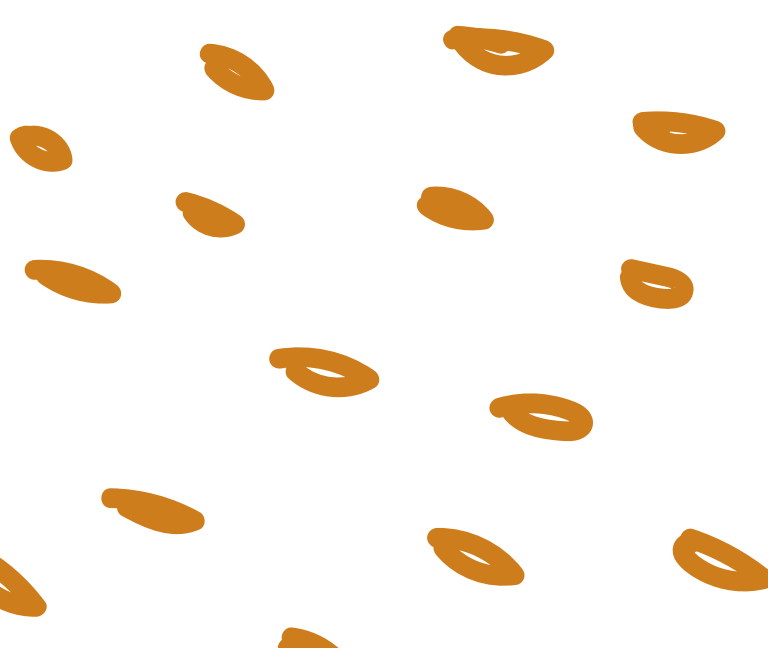
- Luokilla 1-2 arviointikeskustelu korvaa väliarvioinnin.
- 1-2 -luokkalaiset täyttävät lomakkeen osaltaan kotona huoltajan kanssa.
- Opettaja avaa lomakkeet oppilaille (ja huoltajille) joulukuun alussa. Täyttöaikaa joulukuu.
- Keskustelun ajankohta on tammi-helmikuussa.

3-9 -luokat

- 3-9 luokkalaiset aloittavat itsearvioinnin tekemisen koulussa ja jatkavat/täydentävät sitä tarpeen mukaan kotona huoltajan kanssa. Täyttöaikaa joulukuu.
- 3-8 luokilla tarjotaan mahdollisuutta arviointikeskusteluun tammi-helmikuulle.
- 9 -luokkalaisilla itsearviointia voidaan sivuta kevään opon ohjauskeskustelussa

(Siirtymäaika, alkaen syksy 2026 luokkien 3, 4 ja 5 osalta.
Lukuvuonna 2025-2026 välitodistus korvataan arviointikeskustelulla.)

TAMMELA

Arvioinnin kokonaisuus: Sanalliset arviot ja numeroarvosanat todistuksissa

1.-

2.lk

- oppilaiden itsearviointi kalenterivuoden lopussa
- **arviointikeskustelu** tammi-helmikuussa (oppilas, huoltaja, luokanopettaja)
- lukuvuositodistus, **sanallinen arviointi**
- käyttäytymisliite

3.-

6.lk

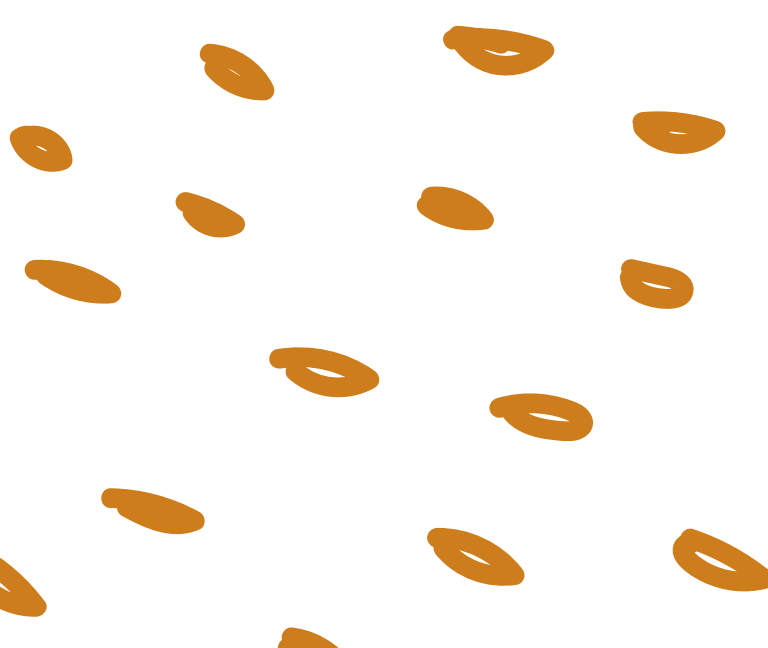
- oppilaiden itsearviointi kalenterivuoden lopussa
- **arviointikeskustelu mahdollisuus** tammi-helmikuussa (oppilas, huoltaja, luokanopettaja)
- **välitodistus, numeerinen arviointi**
- lukuvuositodistus, numeerinen arviointi

7.-

9.lk

- oppilaiden itsearviointi kalenterivuoden lopussa
- **arviointikeskustelu mahdollisuus** tammi-helmikuussa (oppilas, huoltaja, luokanopettaja)
- **välitodistus, numeerinen arviointi**
- **lukuvuositodistus tai päättötodistus, numeerinen arviointi**
- käyttäytymisliite pyydettyäessä päättötodistukseen

TAMMELA

Tuen järjestäminen

Oppilaan oikeus
saada opetusta

Lähikouluperiaate

Oppimisen
edellytyksiä tukevat
opetusjärjestelyt

Ryhmäkohtainen
tuki

Oppilaskohtainen
tuki

Tavoitekokonaisuuksit-
tain etenevä opetus,
1-2, 3-6, 7-9.

Oppimäärästä ja
opetussuunnitelman
tavoitteista poikkeaminen

TAMMELA

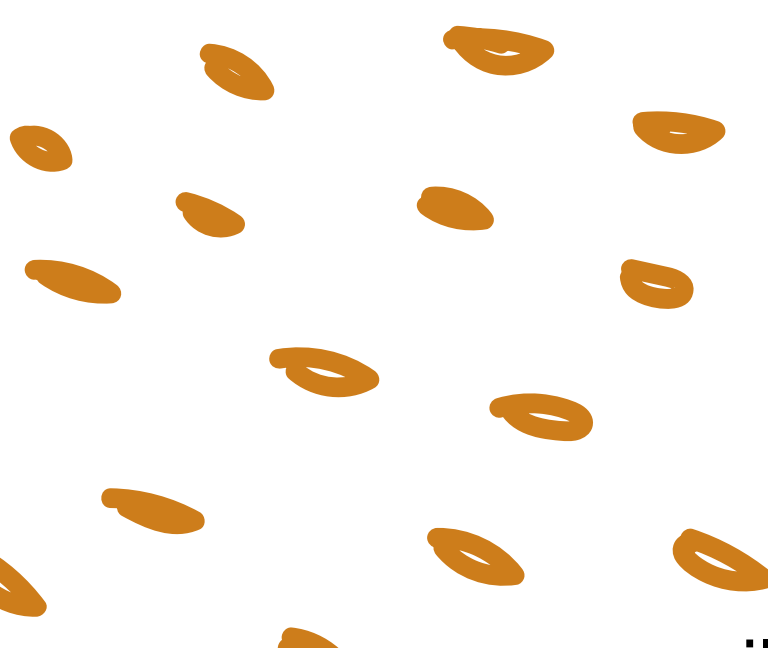

Lähikouluperiaate

Oppilaalla on oikeus saada oppimisen ja koulunkäynnin tukea, kun hän sitä tarvitsee. Kun tuen tarve havaitaan, koulun on tarjottava sitä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa oppilaan omassa opetusryhmässä.

Oikeus saada opetusta

Koulupäivän lyhentäminen ei ole oppimisen tai koulunkäynnin tukea, vaan opetussuunnitelman tavoitteista ja sisällöistä poikkeamista.

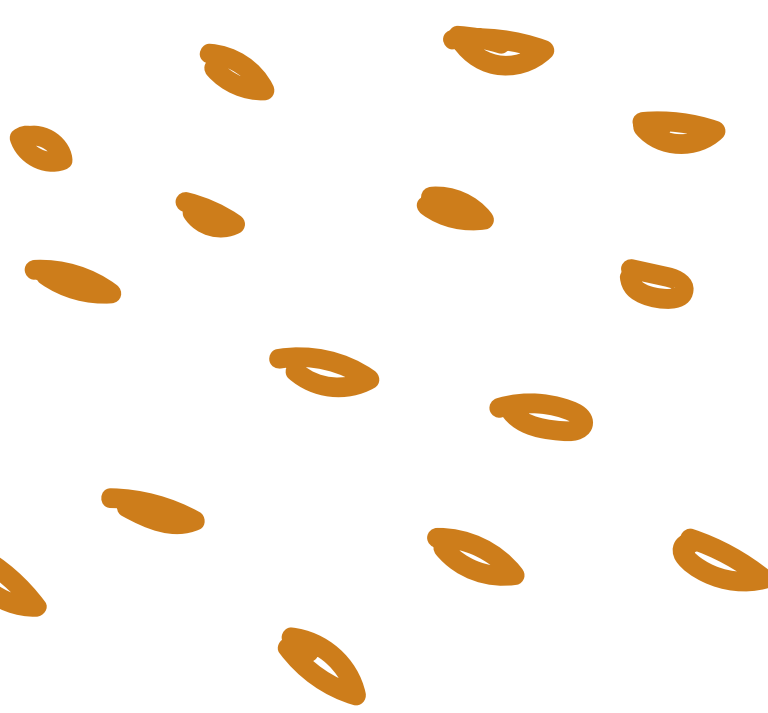

Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt

- oppilaiden erilaiset tarpeet ja edellytykset huomioon ottavaa opetuksen järjestämistä ja opetuksen eriyttämistä
- eri oppiaineiden ja tiedonalojen kieltä avaavaa kielitietoista opetusta
- opetusryhmien muodostamista siten, että opetuksen tavoitteet voidaan saavuttaa
- pedagogisia ratkaisuja, joilla tukea tarvitsevien oppilaiden lisäksi huomioidaan myös oppilaat, jotka etenevät opinnoissaan tavoitekokonaisuuksittain
- opettajan kykyä huomioida riittävästi opetusryhmän tarpeet ja vahvuudet
- oppilaiden kanssa työskentelevien koulunkäynninohjaajien ja muun henkilöstön hyödyntämistä oppilaiden koulunkäynnin ja opetukseen osallistumisen tukena

Oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt edellyttävät perusopetuksen kokonaisuuden tavoitteellista ja suunnitelmallista johtamista, arviointia ja kehittämistä.

TAMMELA

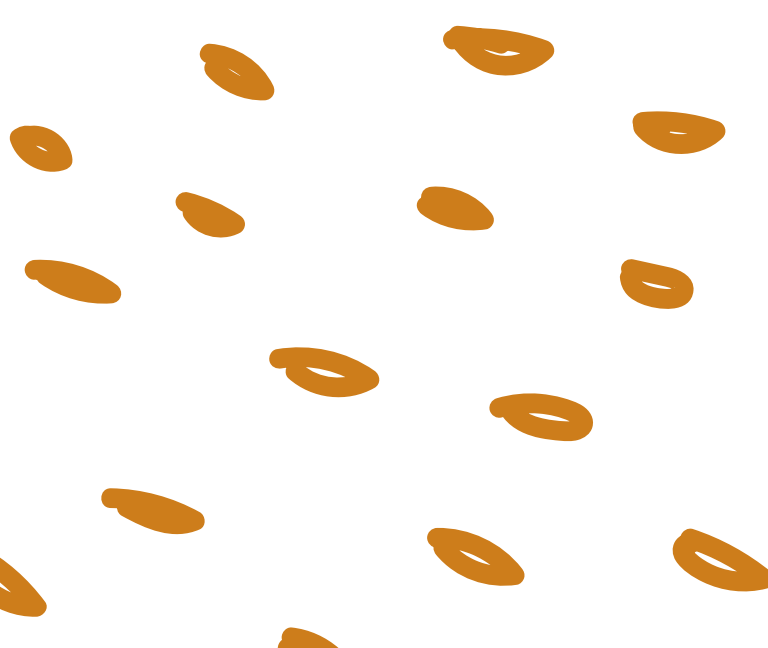
Ryhmäkohtaiset tukimuodot

- Ryhmäkohtaisilla tukimuodoilla tarkoitetaan **kaikkia oppilaita koskevia ryhmäkohtaisia järjestelyjä.**
- Näitä ovat:
 - **opettajan antama yleinen tukiopetus**
 - **opettajan antama opetuskielen tukiopetus**
 - **erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä.**
- Opetuksen järjestäjän tulee varata ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteuttamiseen lukuvuosittain opetussuunnitelmaan perustuvassa suunnitelmassa yhteensä vähintään **0,122 opetustuntia viikossa koulun oppilasta kohden.**

Merkinnät Wilman ryhmän uuden Tuen merkinnät toiminnon kautta

Ryhmäkohtainen tuki

	Merkitään?	Merkintä / huomio
Eo:n tuki koko ryhmälle oppitunnilla		Ei merkitä, lasketaan excelillä
Eo:n tilapäinen tuki tietyille oppilaille oppitunnilla	✓	Eo:n antama opetus muun opetuksen yhteydessä
Muun opettajan tuki oppitunnilla	✓	Yleinen tukiopetus tai opetuskielen tukiopetus
Tukiopetus oppitunnin ulkopuolella	✓	Yleinen tukiopetus tai opetuskielen tukiopetus

Oppilaskohtaiset tukitoimet

- Oppilaalla on oikeus saada oppilaskohtaisia tukitoimia viipymättä, jos ryhmäkohtaiset tukimuodot eivät riitä tukemaan hänen oppimistaan tai koulunkäyntiään ja hän tarvitsee säännöllisiä tukitoimia.
- Tehdään aina hallintopäätös
- Oppilaskohtaisia tukitoimia ovat:
 - **erityisopettajan opetus osittain pienryhmässä ja muun opetuksen yhteydessä,**
 - **erityisopettajan tai erityisluokanopettajan opetus pienryhmässä,**
 - **erityisluokanopettajan opetus erityisluokassa**
 - perusopetuslain 31 §:n 1 momentin nojalla oppilaalle annettavat **oppilaskohtaiset tulkitsemis- ja avustajapalvelut sekä apuvälineet.**

Oppimäärästä ja
opetussuunnitelman
tavoitteista poikkeaminen

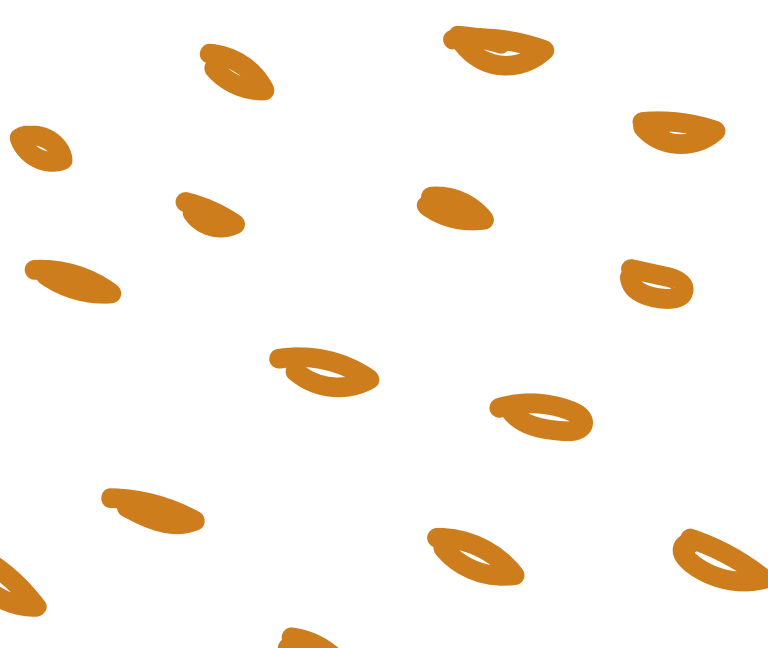
Käytössä vain, jos oppilas ei
saavuta arvosanaa viisi

Sanallinen arviointi
päättötodistusta lukuun
ottamatta, jolloin arvosana 5*

Tavoitekokonaisuuksittain
etenevä opetus

Vuosiluokkiin sitomaton
opetus poistui,
tilalle
tavoitekokonaisuuksittain
etenevä opetus,
1-2, 3-6, 7-9.

TAMMELA

Mitä tulossa jatkossa?

- Muutosmääräykset vuonna 2026: **varhennettu oppivelvollisuus**
- **Liikunnallisen elämäntavan edistäminen velvoittavaksi:**
 - <https://www.oph.fi/fi/uutiset/2025/perusopetuslaki-muuttuu-liikunnallisen-elamantavan-edistaminen-velvoittavaksi>
- **S2-opetuksen uudistus ja valmistavan opetuksen lisäopetus**
 - [Anna palautetta perusteluonnoksista: S2-opetus uudistuu ja valmistavan opetuksen lisäopetus alkaa | Opetushallitus](#)
- Valtakunnallisesti toimii oppimistulostyöryhmä 1.4.2024 -31.5.2026:
 - **Osaamistakuu 2026** (kansallisesti luodaan yhteinen menettely, miten arvioidaan perustaitoja)
 - **Lainsäädäntö asiasta 2027**, jonka jälkeen perusopetuksen uudistustyö ja uusi OPS

TAMMELA

